

Arbeidstilsynet

MOTTATT

18 AUG 2009

VÅR DATO
13.08.2009

DERES DATO
24.04.2009

VÅR SAKSBEHANDLER
Inger Petrea Mowinckel tlf 911 32 229

VÅR REFERANSE
2009/8628 70866/2009

DERES REFERANSE
09/1626- TRS

1

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

HØRING - NOU 2009:3 PÅ SIKKER VEG

Arbeidstilsynet viser til høringsbrev fra samferdselsdepartementet datert 24.04.09 (referanse 09/1626-TRS) i forbindelse med "NOU 2009:3 På sikker veg – Vurdering av eit sjølvstendig organ for tilsyn med veginfrastrukturen".

Arbeidstilsynets tilsyn med vegen som arbeidsplass

Arbeidstilsynets overordna mål er at alle skal ha et fullt forsvarlig arbeidsmiljø, med trygge ansettelsesforhold og meningsfullt arbeid. I hovedsak er arbeidsgiver, ansvarlig for at kravene i Arbeidsmiljøloven blir etterfulgt. I en næring som transport er forhold som vegens tilstand og infrastruktur en vesentlig del av sjåførens arbeidsmiljø. Denne delen av arbeidsplassen, som han tilbringer en stor del av sin samlede arbeidstid på, har arbeidsgiver ingen mulighet til å gjøre noe med. Arbeidstilsynet har tatt opp kritikkverdige vegforhold med både Statens vegvesens regionkontorer og fylkeskommunene. Det har i praksis vist seg å være vanskelig å finne hvem som er ansvarlig i det enkelte tilfelle.

Arbeidstilsynets samarbeidsområder med Statens vegvesen i dag

Arbeidstilsynet ønsker ellers å gi noe mer utdypende informasjon om Arbeidstilsynets oppgaver rettet mot transport.

Arbeidstilsynet har i mange år hatt et godt samarbeid med Statens Vegvesen på flere områder. Dette samarbeidet omfatter følgende områder:

Godkjenning av bilverksteder, førervern og påbygg

Arbeidstilsynet vurderer HMS – forholdene i forbindelse med vegvesenets godkjenning av bilverksteder og fører tilsyn eller at disse er kommet i bruk.

Kjøretøy er vegvesenets ansvarsområde ihht vegtrafikkloven mens påbygg som tipp, kraner med videre, er underlagt Arbeidsmiljølovens forskrifter. Arbeidstilsynet og Statens vegvesen har derfor et samarbeid som Arbeidstilsynet anser som viktig, rundt godkjenning v førervern på traktorer, sertifisering/kontroll av påbygg på lastebiler som kraner, og samarbeid om kontroll av andre typer påbygg. På disse områdene oppfatter Arbeidstilsynet at Statens vegvesen har høy kompetanse.

Videre har Arbeidstilsynets regioner deltatt på vegvesenets "utekontroller", hvor Arbeidstilsynet kontrollerer påbygg som kraner og til en viss grad sjåførenes arbeidsforhold.

Vi har ved flere anledninger hatt samarbeid ved "kampanjer" i transportbransjen både lokalt og sentralt.

Arbeidstid

Siden 2005 har Arbeidstilsynet og Statens vegvesen forvaltet tilsyn etter forskriften "Arbeidstid for sjåførere med andre innen vegtransport." Samarbeidet har dreid seg om oversettelse, utarbeidelse og forståelse av forskriften. (EU rådets direktiv 2002/15/EF). Dette samarbeidet pågår nå ved samarbeidende kontroller ute i transportvirksomhetene, revidering av forskriften, utarbeidelse av håndbok/veiledning, og opplæring. Samarbeidet har foregått både på direktorats- og regionalt nivå. Det foreligger en midlertidig samarbeidsavtale mellom Vegdirektoratet og Direktoratet for Arbeidstilsynet av nov. 2005 om kontroll etter denne forskrift.

Ulykker

Vedrørende samarbeid og oppfølging av ulykker (arbeidsulykker på vei) så er det et området som ikke fungerer godt nok etter Arbeidstilsynets oppfatning. Blant annet er politiet en aktør som også bør bidra til at Arbeidstilsynet kommer inn i bildet på et tidlig tidspunkt

I en del av de alvorlige ulykkene blir Statens havarikommisjon for veitransport koblet inn, de utfører etter Arbeidstilsynets vurdering en grundig systematisk analyse som avdekker alle forhold i sammenheng med den enkelte ulykke. Dette er trolig svært arbeids- og tidkrevende og det er i realiteten få ulykker de har kapasitet til å følge opp.

Ved en del av dagens ulykker på vei, bør det vurderes om ikke Statens Vegvesen og evt andre med tilsynsoppgaver, politiet og med deltagelse av Arbeidstilsynet, burde utføre en grundig etterforskning av ulykker som ikke blir fulgt opp av Havarikommisjonen. Yrkestransport ligger i "toppsjiktet" på Arbeidstilsynets dødsulykkestatistikk.

Arbeidstilsynet innhenter statistiske data fra Veidirektoratet rundt trafikkulykker for å få en helhetlig statistikk over dødsulykker i forbindelse med transport som har inntruffet i forbindelse med arbeid.

Ny samarbeidsavtale mellom Arbeidstilsynet og statens vegvesen under utarbeidelse

Det ble i juni 09 avholdt møte mellom Statens Vegvesen ved Vegdirektoratet og Arbeidstilsynet ved Region Indre Østland om videreføring og eventuell utvidelse av det nåværende samarbeid i mer forpliktende og strukturert form. Det ble på møtet opprettet 3 arbeidsgrupper (1. FATS Arbeidstid sikkerhet mv. - 2. Kjøretøytekniske forhold – 3. Bilverksteder). Gruppene skal jobbe parallelt med en systematisk gjennomgang av samarbeidet, med prioriteringsområder og innspill om hva som bør tas med i en overordnet samarbeidsavtale mellom etatene. Utkast til avtale ventes ferdig i løpet av 2009.

Koordinering av Helse, miljø og sikkerhets- etatene

Arbeidstilsynet er jf. kgl. res. av 17.09.04 gitt i oppgave å være koordinerende etat for de andre HMS-etatenes tilsyn ved landbasert virksomhet. HMS-etatene omfatter Statens strålevern, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Statens forurensingstilsyn, Næringslivets sikkerhetsorganisasjon, Helsedirektoratet og Direktoratet for naturforvaltning. Alle de nevnte har tilsynsoppgaver i henhold til forskrift om helse, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften). I tillegg til at tilsyn, aksjoner og kampanjer her koordineres skjer det også en betydelig kompetanseoverføring mellom etatene samt at det er etablerte kontaktpunkter etatene i mellom.

Tilsvarende har direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) ansvar for koordinering av tilsyn med aktiviteter, objekter og virksomheter med potensial for store ulykker. DSB er tilsynsmyndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven, som har som formål å verne om liv,

helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, samt ulykker med brannfarlige, eksplosjonsfarlige og trykksatte stoffer samt alle klasser farlig gods ved landtransport.

Fylkesmennene er også gitt en koordineringsrolle for statlig tilsyn med kommunal sektor som er hjemlet i kommuneloven.

Arbeidstilsynets innspill til videre beslutning om opprettelse av et eventuelt veitilsyn

Arbeidstilsynets innspill til det videre utredningsarbeidet er først og fremst knyttet til å sikre muligheten for en videreføring og evt utvidelse av samarbeid rundt de oppgaver vi i dag har med aktuelle myndigheter når det gjelder tilsyn og forvaltning for å sikre sikkerhet og å forebygge arbeidsulykker innen transportsektoren. Arbeidstilsynets behov i så måte er en tydeliggjøring av oppgavedeling og ansvarsavklaring mellom aktørene.

Arbeidstilsynet anbefaler generelt at alle tilsyn i størst mulig grad gis en organisering, virkemidler og sanksjoner som muliggjør et effektivt samarbeid og synergieffekter med andre tilsynsetater. Behovet for å ha tydelig og klargjorte fordeling av roller og oppgaver mellom de aktuelle aktørene innen veiplanlegging, forvaltning og drift er av stor viktighet for å kunne ivareta tilsynsfunksjonen. For et eventuelt nytt og lite vegtilsyn med et så smalt tilsynsområde som har er foreslått, anses dette som spesielt viktig.

Arbeidstilsynet støtter utvalgets anbefaling om at tilsyn som er vurdert i NOU-utredningen, gjennomføres som risikobaserte systemtilsyn.

Med hilsen
Direktoratet for arbeidstilsynet

Ronny Jørgenvåg
avdelingsdirektør, Styring og samordning
(sign.)

Inger Petrea Mowinckel
seniorrådgiver, Styring og samordning
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Arbeidstilsynet og har derfor ingen signatur.